

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

BİRLİK PENCERESİNDEN

SEÇİMLER VE SONRASI

Demokrasinin en önemli şekli boyutlarından biri seçimlerdir. Kuşkusuz bir toplumdaki bireylerin demokratik davranış yapısı kazanması, kurumsal yapılarda demokratik işleyiş süreçlerinin hakim olması, güçler ayrılığı ilkesinin geçerli kılınması, hukukun gerçekten adalet dağıtması gibi temel altyapı unsurlarının varlığı ile ancak iyi bir demokratik sistem ortaya çıkar. Ülkemizde bu boyutlarda bazı sorunlar olsa da demokratik yönetim isteği ve anlayışı oldukça kökleşmiştir. Zaman içinde, ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda gelişmenin ve çağdaşlaşmanın hızlanmasıyla Türkiye demokrasi açısından da örnek bir ülke haline gelecektir.

Bilindiği gibi 7 Haziran seçimlerinden sonra ülkemizde bir hükümet kurmak mümkün olamadı. Bu gelişme demokratik davranış yapısı ve demokratik karar süreçlerinde bazı sorunlar olduğunu ortaya koymuştur. Ancak, gördüğümüz kadarıyla 7 Haziran'dan günümüze geçen sürede ekonomik ve sosyal boyutta yaşanan gelişmeler demokrasinin asli unsuru olan siyasi partiler kadar tüm toplum kesimlerine de anlayış, işbirliği ve uzlaşma konularında daha olgun ve olumlu tavırlara zemin hazırladı. Umuyoruz ki 1 Kasım seçimlerinin ardından ülkemizin ihtiyaç ve beklentilerine cevap verecek bir hükümet çok hızlı bir şekilde kurulacak ve Türkiye gerçek gündemine, öncelikli sorunlarının çözümüne odaklanacaktır. Bu noktada tüm siyasi partilerimize ülkenin içinde bulunduğu ekonomik ve sosyal ortamın partiler üstü bir bakış açısı ve anlayışı zorunlu kıldığını, acil ve öncelikli sorunların çözümü için tüm partilerin Mecliste işbirliği yapmak durumunda olduğunu hatırlatmak istiyoruz.

Bilindiği gibi 2008'den günümüze dünya ekonomisi bir türlü normalleşemedi. Türkiye ekonomisi ise bu tarihten sonra vites küçülttü ve daha düşük bir büyüme patikasına girdi. Bunun sonucunda işsizlik daha da artmaya başladı. Şu anki fotoğraf itibarıyla yapısal reformlar hayata geçirilmez, Türkiye teknoloji ve teknolojik ürün üretebilecek bir zemini oluşturamaz, buna imkan verecek eğitim reformunu gerçekleştiremez ise oldukça zorlu bir döneme girecek görüntüsü bulunmaktadır.

Böylesi zorlu koşullar tüm siyasi partiler kadar sivil toplum örgütlerinin de işbirliği yapmasını, yeni kurulacak hükümetin de tüm toplum kesimlerinin görüş ve önerilerine açık olmasını gerektirmektedir. Zira sorunlarımız kavgayla değil, işbirliği ile çözülebilecektir. Ülkemizin en büyük sosyo-ekonomik kesimi olarak biz esnaf ve sanatkarlar camiası da bu süreçte yasal, kurumsal ve politika üretiminde gerek duyulacak birikimlerimizi yeni kurulacak hükümet ile paylaşmaya hazır olacağız. Çünkü biliyoruz ki, barış, huzur, kardeşlik için, gelişmiş bir ülke ve ekonomi için elele, fikir fikire, gönül gönüle vermekten başka çaremiz yok...

ZEKERİYA MUTLU
BAŞKAN

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

ESNAF ve SANATKAR KÖŞESİ

ALIŞVERİŞ MERKEZLERİ HAKKINDA YÖNETMELİK TASLAĞI

14.01.2015 tarihli ve 6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 3., 5., 10., 11., 12. ve 16. maddelerine dayanılarak hazırlanmış olan Alışveriş Merkezleri Hakkında Yönetmelik Taslağı görüş talebi Birliğimize iletilmiştir.

Bilindiği üzere geçtiğimiz dönemde Perakende Yasası'nın çıkarılması sürecinde de esnaf ve sanatkarları olumsuz etkileyen bu haksız rekabet ortamının biran önce sonlandırılması adına çalışmalar gerçekleştirip, görüş ve önerilerimiz bu doğrultuda her platformda dile getirilmiştir.

Bundan önceki bültenlerde de çeşitli yazılarda kaleme alınan; sözkonusu yasanın mevcut şartlar altında yetersiz kaldığı, birçok konunun yönetmeliklerle belirleneceği ve bu yönetmeliklerin de çalışmalarının çok yavaş ilerlediğine değinilmiştir.

Yukarıda da belirtildiği üzere kanunun alışveriş merkezlerini ilgilendiren maddeleri esas alınarak hazırlanan yönetmelik taslağı da kanunla aynı doğrultuda eksiklikler ve olumsuzluklar içermektedir. Bu doğrultuda tespit ettiğimiz konular odalarımızın da görüşleri doğrultusunda Konfederasyonumuza iletilmiştir.

Özelde esnaf ve sanatkarları ilgilendiren konular açısından baktığımızda yönetmelikte yer tahsisi konusu bulunmaktadır. Esnaf ve sanatkâr işletmecilerine rayiç bedel üzerinden kiraya verilmek üzere, toplam satış alanının **en az yüzde beşi** oranında yer ayrılması öngörülmüştür. Ayrıca geleneksel, kültürel veya sanatsal değeri olan kaybolmaya yüz tutmuş meslekleri icra edenlere, en fazla rayiç bedelinin dörtte biri tutarında kiraya verilmek üzere,

toplam satış alanının **en az binde üçü** oranında, yer tahsis edilen yerlerin duyurulması konularında da düzenleme bulunmakta olup, alışveriş merkezi yönetimlerinde ilin esnaf birliğine iletilmesi gerekmektedir. Bu yerlerin de internet siteleri aracılığı ile 20 günlük bir bekleme süresiyle duyurusu yapılacaktır.

Sözkonusu yönetmelik dışında esnaf ve sanatkarların çıkarları doğrultusunda geçmişte de belirttiğimiz konular tekrar dile getirilmiştir. Bu kapsamda, yönetmelikte maddeler dışında teşkilatımız açısından önemli görülen ve yönetmeliğe eklenmesi talep edilen konular;

1.Yönetmelik Alışveriş Merkezlerinin niteliklerini, açılış, faaliyet ve denetimlerine ilişkin usul ve esasları düzenleme amacıyla oluşturulmuş ancak; Alışveriş Merkezlerinin açılış ve kapanış saatlerini düzenlemeye yönelik hiçbir ibare ya da yaptırım bulunmamaktadır.

2.Aynı şekilde Alışveriş Merkezlerinin çalışma günleri ile ilgili hiçbir düzenleme bulunmamaktadır.

3.Alışveriş Merkezlerinin açılışları ve ruhsatlanmasıyla ilgili kurumlar belirlenmiş fakat Alışveriş Merkezlerinin nerelerde kurulabileceği hakkında netlik kazandırılmamıştır.

4.Alışveriş Merkezi kurulması konusunda Üst Meslek Kuruluşlarının görüşlerinin alınması yeterli olmayıp o bölgede faaliyet gösteren esnaf teşkilatından da görüşleri alınmalı ve bu görüşler taslakta da belirtildiği üzere büyükşehir belediyesi sınırları içindeki alışveriş merkezi sayısı ve bunların birbirine yakınlığı, ulaşım imkânları, alışveriş merkezinin çevreye, altyapıya ve trafiğe getireceği yükler ile yaratacağı can ve mal güvenliği riski gibi ekonomik, sosyal, çevresel ve demografik unsurlara göre belirlenmelidir.

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

EKONOMİ GÜNDEMİ:

EKONOMİK GÖSTERGELER NE SÖYLÜYOR?

Dünya ekonomisinin 2008 yılından günümüze oldukça zorlu bir konjonktürden geçtiği açıktır. ABD ve AB ülkelerinde sorunların yaşandığı ve yavaş büyümenin Çin, Brezilya, Rusya gibi gelişmekte olan ülkelere de sirayet etmeye başladığı görülmektedir. Ayrıca ABD merkez bankası (Fed) referanslı beklentiler sıcak paranın güvenli liman olarak ABD'ye yönelmesi ihtimalini artırmaktadır. Bu gelişmeler dünya ekonomisinden Türkiye'ye olumlu yansımaların görülmesi olasılığını azaltmaktadır. Türkiye ekonomisine bakıldığında ise karşımıza çıkan tablonun bazı sorunlara işaret ettiğini görmekteyiz. Nitekim sanayi üretimi ve büyüme hızında gerilemeler yaşanırken işsizlikte artış trendi devam etmektedir. Ülkemizin en önemli ekonomik sorunlarının başında gelen **cari açık** ise önemli oranda gerilemiş durumdadır. Ancak bu gerilemenin yapısal değişimden değil **konjonktürel gelişmelerden kaynaklandığı** görülmektedir. Nitekim ekonomideki yavaşlamaya bağlı olarak ithalatın ihracattan daha hızlı gerilemesi sonucu cari açığın en önemli nedeni olan dış ticaret açığı yüzde 17 dolayında gerilemiştir. Bu veriler dünya ekonomisindeki yavaşlama ve geleneksel pazarlarımızda yaşanan ekonomik ve siyasi sorunların ihracatımızı olumsuz etkilediğini ortaya koyması bakımından önem taşımaktadır.

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER	2014	2015	%
BÜYÜME (İlk 6 ay %)	3,7	3,1	
TOPLAM SAN. ÜRETİM END. (Ocak Ağustos%)	4,0	3,1	
İŞSİZLİK ORANI (Ort. Ocak Temmuz)	9,6	10,2	
İHRACAT (Ocak Ağustos- Milyon \$)	104.799	95.674	-8,7
İTHALAT (Ocak Ağustos- Milyon \$)	159.224	140.916	-11,5
DIŞ TİCARET DENGESİ (Ocak Ağustos- Milyon \$)	-54.425	-45.242	-16,9
CARİ AÇIK (Ocak Ağustos- Milyon \$)	-29.152	-25.674	-11,9
TOPLAM KREDİLER (Eylül Milyon TL)	1.195.411	1.496.387	25,2
TÜKETİCİ KREDİLERİ+ KREDİ KARTI (Eylül Milyon TL)	345.451	380.774	10,2
TAKİPTEKİ KREDİLER (Ağustos Milyon TL)	34.078	43.353	27,2
TÜFE ENFLASYONU (Eylül Yıllık %)	8,86	7,95	
ÜFE ENFLASYONU (Eylül, Yıllık %)	9,84	6,92	
BÜTÇE DENGESİ (Ocak Eylül- Milyar TL)	-11.930	-13.462	12,8
KAMU TOP. BORÇ STOKU (Ağustos, Milyar TL)	593,5	676,2	13,9
BİST 100 ENDEKSİ (Ort. Eylül)	78.334	73.462	-6,2
DOLAR KURU (Ort. Eylül)	2,164	2,659	22,8
EURO KURU (Ort. Eylül)	2,936	2,965	1,0
EURO/DOLAR PARİTESİ (Ort. Eylül)	1,357	1,116	-17,7

Diğer taraftan iç talebin önemli bir kaynağı olan kredilerde toplamda yüzde 25, tüketici kredilerinde ise yüzde 10 düzeyinde artış yaşanmıştır. **Tüketici kredilerindeki artışın önceki yıllara göre düşük düzeyde kalması iç talep ve büyümedeki yavaşlamanın bir nedenini ortaya koymaktadır.** Diğer taraftan tablodaki en yüksek oranlı artışın yüzde 27 ile takibe düşen kredilerde olduğu görülmektedir. **Bu gösterge ekonomideki yavaşlamanın önemli bir yansımasıdır ve bu oranın daha da artması sürpriz olmayacaktır.**

Ülkemizin en önemli sorunlarının başında gelen yüksek enflasyon ve bununla mücadelede 2015 yılında da yeterli mesafe alınamamıştır. Enflasyon Eylül ayı sonu itibariyle geçen yıla göre daha düşük olsa da yılsonunda 2014 yılını geçmesi muhtemeldir.

Ülkemizin küresel risklere karşı en önemli çıkışı konumundaki bütçe dengelerinde 2015 yılının ilk 9 ayında az da olsa bozulma yaşanmış, kurlardaki artışın dış borçların TL karşılığını artırmasının da etkisiyle kamu borç stokunda ciddi artışlar yaşanmıştır. Öte yandan ekonomide yaşanan türbülans nedeniyle kamunun borç çevirme maliyetlerinde yani faizlerde önemli oranda artış görülmüştür. Küresel riskler yanında içerideki politik belirsizlikler aşılmadıkça, enflasyon gerileme trendine girmedikçe faizlerde ciddi bir gerileme olasılığı düşük olacaktır.

Bu gelişmelere bağlı olarak Borsa İstanbul'da önemli dalgalanmalar yaşanmış ve BİST-100 endeksi geçen yılın Eylül ayına göre yüzde 6 düzeyinde gerilemiştir. 2015 yılında Türkiye'de ekonomik ve siyasi gelişmelerin barometresi döviz kurları olmuştur. Nitekim bu yılın Eylül ayı sonu itibariyle son bir yılda ortalama dolar kuru yüzde 22, Euro kuru ise yüzde bir oranında artış göstermiştir. Bu artışlardaki büyük farklılık dünya genelinde Doların Euro karşısında değer kazanmasıyla ilgili olmuştur.

Kısaca ifade etmek gerekirse **Türkiye ekonomisinde eğilimler olumlu yönde gelişmemektedir.** Temennimiz ve beklentimiz 1 Kasım'da yapılacak seçimlerden sonra politik belirsizliklerin bir an önce aşılması ve yapısal sorunların çözümüne yönelik önemli ve kalıcı adımların atılmasıdır.

Aksi taktirde...

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

SAYILARLA EKONOMİ

	2014				2015								
GÖSTERGE	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL
İMALAT SAN. KKO (%)	74,4	74,9	74,5	74,6	73,7	72,8	72,4	74,1	74,9	75,1	75,9	74,8	75,9
OTOMOBİL SATIŞI(Toplam-adet)	49.262	50.814	59.695	110.054	24.498	40.817	61.676	70.211	62.878	67.766	64.218	61.753	47.088
OTOMOBİL İHRACATI(Toplam-adet)	54.221	44.791	51.528	52.360	48.533	50.937	58.872	52.089	36.570	56.556	37.308	35.805	51.548
TOPLAM İSTİHDAM (Bin kişi)	26.169	26.138	25.874	25.642	25.454	25.576	25.953	26.638	27.072	27.261	27.342		
İŞSİZ SAYISI(Bin kişi)	3.064	3.043	3.096	3.145	3.259	3.226	3.069	2.821	2.789	2.880	2.970		
İŞSİZLİK ORANI (%)	10,5	10,4	10,7	10,9	11,3	11,2	10,6	9,6	9,3	9,6	9,8		
TOPLAM MEVDUAT(Milyon TL)	884.571	874.281	877.383	916.535	908.576	938.777	960.801	981.966	988.781	1.015.087	1.038.038	1.045.133	1.072.707
TL MEVDUAT FAİZİ (3 Aylık)	9,2	9,3	9,5	9,9	9,9	9,7	10,0	10,2	10,3	10,5	10,6	10,9	
TL MEVDUAT FAİZİ (6 Aylık)	9,4	9,4	9,4	9,7	9,7	9,9	9,7	9,7	10,0	10,5	10,6	10,6	
TL MEVDUAT FAİZİ (12 Aylık)	9,8	9,5	9,4	9,3	9,2	9,3	9,3	9,4	9,5	9,6	9,9	10,2	
TOPLAM KREDİLER(Milyon TL)	1.195.411	1.202.184	1.218.734	1.256.138	1.274.724	1.306.706	1.337.405	1.377.211	1.389.863	1.413.827	1.452.527	1.478.360	1.496.387
MALİ KREDİLER (Milyon TL)	29.967	29.996	30.042	33.363	31.719	32.727	36.660	37.719	38.271	38.695	39.077	41.664	40.911
TİCARİ KREDİLER (Milyon TL)	819.993	824.689	839.161	869.169	886.294	914.775	937.421	970.599	980.132	1.001.395	1.036.122	1.057.355	1.074.702
TÜKETİCİ KREDİLERİ (Milyon TL)	271.180	273.627	276.633	281.084	283.016	286.620	291.393	295.466	297.250	299.833	301.687	303.627	303.492
KONUT (Milyon TL)	119.759	121.413	123.399	125.394	126.500	128.471	131.363	134.283	136.371	138.371	139.080	140.540	141.262
TAŞIT (Milyon TL)	6.964	6.823	6.775	6.788	6.668	6.546	6.464	6.434	6.406	6.385	6.409	6.410	6.360
DİĞER (Milyon TL)	144.457	145.391	146.459	148.902	149.848	151.603	153.566	154.749	154.473	155.077	156.198	156.677	155.870
KREDİ KARTI (Milyon TL)	74.271	73.872	72.898	72.522	73.695	72.584	71.931	73.427	74.210	73.904	75.641	75.714	77.282
KREDİ FAİZİ (Taşıt %)	12,7	12,5	12,1	12,4	13,0	13,1	12,6	12,8	13,2	13,6	13,5	14,2	15,3
KREDİ FAİZİ (Konut %)	10,9	10,7	11,1	10,9	11,0	10,8	10,8	11,0	11,6	12,1	12,4	12,6	13,7
KREDİ FAİZİ (Ticari %)	11,9	12,9	12,8	12,8	12,8	12,7	12,9	13,2	13,3	11,9	11,2	14,7	15,7
KÜÇÜK ESNAF VE SANATKAR KREDİLER(Toplam-Milyon TL)	17.146	17.249	17.505	17.862	18.014	18.523	19.006	19.715	21.103	21.450	21.830	22.278	22.575
TL CİNSİNDEN(Milyon TL)	14.131	14.311	14.566	14.884	15.071	15.543	15.998	16.478	17.877	18.176	18.450	18.664	18.899
DÖVİZ CİNSİNDEN(Milyon TL)	3.015	2.938	2.940	2.977	2.943	2.981	3.008	3.237	3.226	3.274	3.380	3.614	3.676
KÜÇÜK ESNAF VE SANATKAR KREDİLER(Toplam içindeki payı-%)	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
BANKACILIK SEKTÖRÜ TAKİPTEKİ ALACAK(Milyon TL)	35.652	36.529	37.259	36.340	37.110	38.179	38.618	39.795	40.556	41.473	42.181	43.353	
Kredi Kartları	5.765	5.988	6.322	5.731	5.802	6.024	6.039	6.312	6.566	6.773	6.698	6.928	
Ferdi Kredi Konut	619	630	627	615	652	644	639	640	652	640	651	654	
Ferdi Kredi Otomobil	238	240	241	228	231	227	223	222	228	221	221	223	
Ferdi Kredi Diğer	5.925	6.218	6.396	6.273	6.567	6.845	6.834	7.227	7.567	7.846	8.078	8.145	
Toptan Ticaret ve Komisyonculuk	2.647	2.767	2.783	2.927	3.024	3.148	3.181	3.341	3.482	3.614	3.832	3.955	
Tekstil ve Tekstil Ürünleri San.	1.272	1.278	1.347	1.373	1.384	1.387	1.391	1.437	1.422	1.495	1.534	1.593	
İnşaat	3.914	3.948	4.016	3.665	3.616	3.604	3.649	3.701	3.833	3.927	3.967	4.027	
Gıda Meşrubat ve Tütün San.	1.014	1.009	1.017	1.030	1.044	1.059	1.040	1.065	1.127	1.102	1.146	1.169	
Diğer	14.257	14.451	14.510	14.500	14.783	15.241	15.624	15.085	15.679	15.855	16.055	16.389	
PROTESTO EDİLEN SENET SAYISI (Bin adet)	81,9	92,6	83,9	86,2	85,9	72,2	73,9	82,6	77,2	81,2	90,7	82,4	
PROTESTO EDİLEN SENET TUTARI (Milyon TL)	709,0	860,9	684,8	776,0	794,7	712,8	680,5	714,5	664,8	757,9	984,6	776,8	
KARŞILIKSIZ ÇEK ADETİ(Bin adet)	77,7	62,6	39,9	85,9	47,1	36,3	61,3	47,4	41,0	67,7	50,4	52,1	52,1
KARŞILIKSIZ ÇEK TUTARI (Milyon TL)	1.744,10	1.446,60	983,7	1.959,50	1.208,20	1.110,00	1.750,90	1.429,00	1.001,10	1.957,70	1.565,90	1.620,70	1.622,00
KURULAN ŞİRKET SAYISI	5.206	4.397	4.974	5.386	6.471	5.509	6.092	6.022	5.635	5.896	4.760	5.027	5.275
KAPANAN ŞİRKET SAYISI	995	1.002	1.083	2.561	2.734	1.091	1.000	992	712	980	1.053	760	774
TÜFE ENFLASYONU(Yıllık %)	8,86	8,96	9,15	8,17	7,24	7,55	7,61	7,91	8,09	7,20	6,81	7,14	7,95
ÜFE ENFLASYONU(Yıllık %)	9,84	10,10	8,36	6,36	3,28	3,10	3,41	4,8	6,52	6,73	5,62	6,21	6,92
İHRACAT (Yıllık-Milyon \$)	158.573	159.401	158.229	158.337	158.195	157.317	155.139	155.082	152.445	151.518	149.296	148.921	
İTHALAT(Yıllık-Milyon \$)	243.726	243.431	243.415	242.112	239.456	238.133	236.913	234.609	231.616	229.041	227.387	223.862	
ORTALAMA DOLAR KURU	2,2060	2,2600	2,2360	2,2900	2,3300	2,4570	2,5860	2,6510	2,6490	2,7040	2,6970	2,8480	3,0050
ORTALAMA EURO KURU	2,8530	2,8670	2,7900	2,8240	2,7190	2,7920	2,8070	2,8560	2,9580	3,0290	2,9740	3,1700	3,3780
EURO/DOLAR PARİTESİ	1,2930	1,2680	1,2480	1,2330	1,1670	1,1360	1,0850	1,0780	1,1170	1,1210	1,1030	1,1130	1,1240